

National Klinisk Retningslinje

for »Behandling af autismespektrumsforstyrrelser hos børn og unge« 2020

Mariann K. Wowern
Specialist i pædiatrisk fysioterapi,
Master i specialpædagogik,
PPR Frederiksberg

Retningslinjerne er færdige og jeg vil fortælle lidt om processen derhen, samt folde enkelte anbefalinger ud.

Som udpeget af Dansk selskab for fysioterapi og Dansk selskab for pædiatrisk fysioterapi, glædede jeg mig til at skulle deltage i arbejdsgruppen under Sundhedsstyrelsen. Denne arbejdsgruppe tog udgangspunkt i et kommissorium af 21. marts 2019.

Kliniske retningslinjer er alene baseret på randomiserede studier, som skal være mindre end eller 5 år gamle.

Metoden for NKR er som beskrevet:

»Udgangspunkter er, at der besvares ca. 10 fokuserede spørgsmål per retningslinje. En national klinisk retningslinje er altså ikke en A til Z lærebog, men et evidensbaseret beslutningsværktøj målrettet klinikere« (Metodehåndbogen 2017, s. 7.) Se i øvrigt Danske Fysioterapeuters hjemmeside »ofte stillede spørgsmål om nationale kliniske retningslinjer«.

Arbejdsgruppen bestod af 10 personer, de 8 repræsenterende deres respektive selskaber. Derudover deltog Landsforeningen for Autisme og Socialstyrelsen. Fra Sundhedsstyrelsens sekretariat deltog en formand, en projektleder, en fagkonsulent og en metodekonsulent og en søgespecialist.

Arbejdsgruppen afholdt i alt 7 fælles arbejds møder varende fra klokken 10-15, i starten fysisk i Sundhedsstyrelsens lokaler, senere virtuelt. Alle i arbejdsgruppen skulle deltage i to obligatoriske metodekurser. Derudover var der 2-3 referencegruppemøder. De første arbejds møder skulle afklare relevansen af de fokuserede spørgsmål, samt af-

grænsning til PICO (Population, Intervention, Comparison og Outcome) spørgsmålene. Herved fremkom de fokuserede spørgsmål.

Ud over deltagelse var der selvfølgelig læsestof fra alle studierne, gennemlæsning af hørings svar, samt gennemlæsning af endeligt udkast.

Som det sidste ligger der en forpligtelse til at udbrede retningslinjerne i egne fagfora.

Arbejdsgruppen udfærdigede 9 fokuserede spørgsmål med anbefalinger.

Anbefalingerne består af fire kategorier:

Grøn: stærk anbefaling *for*

Rød: stærk anbefaling *imod*

Gul: svag anbefaling *for/svag anbefaling imod*

En anbefalings styrke afhænger af, graden af tiltro til de estimerede effekter, om der er stor gavnlig effekt, om der er skadevirkninger, om de fleste patienter vil ønske interventionen og om interventionen gavner. Som eksempel *svag anbefaling:* »at det vurderes at fordelene ved interventionen er marginalt større end ulemperne«

Alle de fokuserede spørgsmål er interessante, og linket giver adgang til at læse dem alle, men jeg vil særligt fremhæve to.

3.5 Sansseintegrationsbehandling til børn og unge i alderen 6-17 år med autisme, samt Neurofeedback til børn og unge i alderen 3-17 år med autisme.

Sanseintegrationsbehandling får **en svag anbefaling imod**

»tilbyd kun sanseintegrationsbehandling til børn og unge med autisme i alderen 18 mdr. -17 år med moderate til svære sanseintegrationsforstyrrelser efter nøje overvejelser, da den gavnlige effekt er usikker«

Endvidere: »arbejdsgruppen understreger, at anbefalingen retter sig mod den undergruppe af børn og unge med autismspektrumforstyrrelser, der også har sanseintegrationsforstyrrelser. Autismspektrumforstyrrelser alene er således ikke en indikator for igangsættelse af denne behandling«

»Interventionen skal tilpasses barnets/den unges udvikling og behov og skal foregå under vejledning af fagprofessionelle.«

»det er arbejdsgruppens vurdering, at der ikke er væsentlige skadevirkninger forbundet med behandlingen, når den udføres af en fagprofessionel.«

Den svage anbefaling fremkommer, idet der er meget lav kvalitet af evidensen. Det vil således være et oplagt område at forske yderligere i.

*3.7 Neurofeedback til børn og unge i alderen 3-17 år med autisme. **Stærk anbefaling imod***

»Tilbyd ikke neurofeedback til børn og unge med autisme i aldersgruppen 3-17 år.«

»Nogle forældre efterspørger behandling med electroencephalografisk (EEG) neurofeedback træning til børn og unge med autisme. Neurofeedback er en paraplybetegnelse for forskellige typer af behandling, med det formål at træne og reorganisere hjernens arousal og regulering hos barnet/den unge.....«

»De inkluderede studier viser ingen effekt på funktionsniveau, autisemekernesymptomer eller eksekutive funktioner. Det er usikkert, hvad skadevirkningerne af interventionen er, og behandlingen kan være krævende for børnene/de unge og deres forældre«

»Kvaliteten af evidensen var samlet set meget lav«

Rationalet bag anbefalingen samt gennemgang af evidensen, kan findes i retningslinjerne.

<https://www.sst.dk/da/nyheder/2020/anbefalinger-om-behandling-af-autisme-hos-boern-og-unge-er-sendt-i-hoering>